

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Radmily Baďurové a soudců JUDr. Šárky Žmolilové a Mgr. Tomáše Ožany ve věci

žalobkyně: **Československá obchodní banka, a. s.,** IČO 00001350
sídlem Radlická 333/150, 150 57 Praha 5

proti
žalovaným: 1. **Rudolf S.**, narozený dne xxx
bytem xxx,
zastoupený advokátkou Mgr. Hanou Bočkovou
sídlem Nádražní 308/3, 702 00 Ostrava

2. **Petr L.**, narozený dne xxx
bytem xxx

o určení neúčinnosti právního jednání
k odvolání 1. žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Bruntále - pobočka v Krnově ze dne 8. 9. 2020, č. j. 7 C 122/2017-230,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se **potvrzuje**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem okresní soud určil, že vůči žalobkyni Československá obchodní banka, a. s., IČO 00001350, není právně účinné právní jednání učiněné na základě smlouvy o správě svěřenského fondu uzavřené dne 3. 3. 2016 mezi Rudolfem S., narozeným xxx a Tamarou L., narozenou xxx, jako zakladateli soukromého svěřenského fondu RENAGOLD na straně jedné a Rudolfem S., narozeným xxx a Petrem L., narozeným xxx, jako svěřenskými správci soukromého

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Lyčková, DiS.

svěřenského fondu RENAGOLD na straně druhé a spočívající v tom, že z majetku Rudolfa S., narozeného xxx, byly vyčleněny následující nemovité věci:

1. Pozemek St. xxx, jehož součástí je stavba: xxx, rod. dům;
Pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, vše zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, katastrální pracoviště Krnov, na LV č. xxx, katastrální území a obec Třemešná, okres Bruntál;
2. Pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx (část původního pozemku xxx), vše zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, katastrální pracoviště Krnov, na LV č. xxx, pro katastrální území Pitárné, obec Vysoká, okres Bruntál;
3. Pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, vše zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, katastrální pracoviště Krnov, na LV č. xxx, katastrální území Jindřichov ve Slezsku, obec Jindřichov, okres Bruntál;
4. Pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc.č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, pozemek parc. č. xxx, vše zapsané v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, katastrální pracoviště Krnov, na LV č. xxx, katastrální území Arnultovice u Jindřichova, obec Jindřichov, okres Bruntál;

a tyto nemovité věci byly svěřeny žalovanému 1/ a žalovanému 2/ jako svěřenským správcům soukromého svěřenského fondu RENAGOLD, aby je po dobu trvání soukromého svěřenského fondu RENAGOLD spravovali a vykonávali k nim vlastnická práva vlastním jménem na účet soukromého svěřenského fondu RENAGOLD, přičemž vklad vlastnického práva byl povolen rozhodnutím Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, katastrální pracoviště Krnov pod č. j. V-737/2016-831 s právními účinky vkladu vlastnického práva ke dni 21. 3. 2016 (odstavec I.) a zavázal 1. žalovaného k povinnosti zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 2.894 Kč (odstavec II.).

2. Tento rozsudek napadl včasným odvoláním 1. žalovaný a navrhoval jeho změnu ve smyslu zamítnutí žaloby. Odvolatel vytknul okresnímu soudu, že nepřihlédl k odvolatelem tvrzeným skutečnostem, neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností. Na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a věc nesprávně právně posoudil. Okresní soud nezkoumal majetkové poměry dalších „spoluobžalovaných“ a nepřipustil námitku odvolatele, že se žalobkyně mohla domáhat plnění po dalších „spoluobžalovaných.“ Lze-li totiž pohledávku žalobkyně uspokojit jinak, nemůže být splněna zákonná podmínka, že jednání (1. žalovaného) zkracuje uspokojení pohledávky. Důkazní břemeno v tomto ohledu má žalobkyně. Odvolatel dále namítl nedostatek pasivní věcné legitimace obou žalovaných, neboť žalobkyní tvrzeným zkracujícím jednáním byl zvětšen soubor majetku svěřenského fondu, nikoliv majetek žalovaných. Svěřenský fond nemá právní osobnost, a proto nemůže v právních vztazích vystupovat jako subjekt, stejně tak nemůže jako subjekt vystupovat v soudním řízení. Majetek svěřenského fondu spravují svěřenští správci, přičemž se nejedná o jejich majetek, ale o majetek jim svěřeny do správy. Svěřenští správci také vystupují při jednáních nebo v soudních řízeních týkajících se tohoto majetku. Žalovaný 2. není svěřenským správcem, proto nemůže být vůbec pasivně legitimován v této věci. Žalovaný 1. sice svěřenským správcem je, ale ani on nemůže být v této věci pasivně legitimován, pokud nevystupuje jako svěřenský správce. Napadený rozsudek tak trpí vadou, že přestože jde o majetek svěřenského fondu a nikoliv majetek žalovaných, jako žalovaní vystupují osoby mimo výkon svěřenské správy, z nichž dokonce žalovaný 2. ani svěřenským správcem není.

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Lyčková, DiS.

3. Žalobkyně v písemném vyjádření navrhovala potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného. Odvolatel pomíjí, že žádné konkrétní důkazy k prokázání majetkových poměrů dalších „spoluobžalovaných“ (pana D. a pana P.) neuvedl a ani uvést nemohl, když tyto osoby žádný relevantní majetek nemají. Závěr okresního soudu, že pro určení neúčinnosti právního jednání jednoho se spoludlužníků je rozsah majetku ostatních spoludlužníků bez významu je zcela správný a odpovídá také konstantní judikatuře Nejvyššího soudu (např. NS sp. zn. 21 Cdo 1504/2012 nebo sp. zn. 21 Cdo 2905/2012). Rovněž pasivní věcnou legitimaci obou žalovaných vyhodnotil okresní soud správně, neboť při odpůrčí žalobě je pasivně legitimován ten, kdo s dlužníkem napadené právní jednání učinil. Vzhledem k tomu, že svěřenský fond procesní subjektivitu nemá, jsou pasivně legitimovány osoby, které vykonávaly funkci svěřenského správce v době, kdy bylo odporované právní jednání učiněno. Ani pozdější zánik funkce svěřenského správce u žalovaného 2. (který odvolání ani nepodal) není z hlediska posouzení jeho pasivní legitimace relevantní.

4. V prvé řadě považuje odvolací soud za potřebné vyjádřit se k procesní aktivitě odvolatele zmařit odvolací jednání konané dne 9. 12. 2021.

5. K v pořadí prvému odvolacímu jednání nařízenému na 3. 9. 2021 se odvolatel omluvil a požádal o jeho přenařízení s odůvodněním, že se ho chce osobně zúčastnit. Jako důvod uvedl nepříznivý zdravotní stav, který doložil lékařskou zprávou s tím, že další kontrolu má počátkem listopadu roku 2021.

6. Z připojené lékařské zprávy MUDr. Pavla Ž., CSc. - psychiatrické oddělení Vojenské nemocnice Olomouc, odvolací soud zjistil, že odvolatel trpí periodickou depresivní poruchou bez psychotických příznaků s doporučením ponechat jmenovaného v klidu do příští kontroly (č. l. 277, 278).

7. Odvolací soud vyhověl žádosti odvolatele a mimo jiné jej požádal o sdělení údajů, u kterých odborných lékařů se léčí v souvislosti se svou depresivní poruchou a zda udělí soudu souhlas k vyžádání zprávy o jeho zdravotním stavu a v tom ohledu zprostí zdravotnické pracovníky povinnosti o mlčenlivosti.

8. Byť byl (a dosud je) odvolatel kvalifikovaně zastoupen advokátkou chtěl odvolací soud získat podklady pro závěr, zda se odvolatel s ohledem na svůj nepříznivý zdravotní stav nemůže nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení před soudem a zvážit případně další postup podle § 29 odst. 3 o. s. ř. (ustanovit odvolateli opatrovníka). Odvolatel na výzvu soudu však nereagoval.

9. MUDr. Pavel Ž., CSc. pak k dotazu soudu sdělil, že odvolatel by měl patrně v říjnu 2021 nastoupit lázeňskou léčbu a po jejím ukončení bude schopen z pohledu jeho odbornosti účastnit se soudního řízení od konce listopadu roku 2021 (č. l. 291). Na podkladě této zprávy a v důsledku pasivity odvolatele, nařídil odvolací soud odvolací jednání na 9. 12. 2021. Podáním došlým odvolacímu soudu dne 10. 11. 2021 požádal odvolatel prostřednictvím své právní zástupkyně opět o odročení jednání s odůvodněním, že mu jeho aktuální zdravotní stav stále neumožňuje osobně se dostavit k soudu, navíc patrně 15. 11. 2021 nastoupí do lázeňské péče. Tato žádost byla doložena potvrzením ČSSZ o trvání dočasné pracovní neschopnosti k 1. 10. 2021 a návrhem na lázeňskou léčebnou péči (č. l. 295-300). O skutečném průběhu lázeňské léčby nepodal odvolatel žádné bližší informace ani soudu nesdělil aktuální zdravotní stav, proto odvolací soud na termínu nařízeného jednání setrval (č. l. 301).

10. V reakci na toto sdělení pak odvolatel podal návrh na přikázání věci jinému soudu, a to Městskému soudu v Praze z důvodu vhodnosti. Odvolatel tento návrh odůvodnil tím, že v mezidobí vyhledal jiného právního zástupce v Praze, který je odborně erudovaný ve věcech svěřenských fondů a který je ochoten odvolatele přijmout pod podmínkou, že soudní řízení bude probíhat v Praze, neboť pro své pracovní vytížení není schopen poskytovat dostatečné právní služby v Ostravě. Rovněž komunikace odvolatele bytem v Praze by byla s tímto advokátem snazší (č. l. 303).

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Lyčková, DiS.

11. Vzhledem k tomu, že otázka místní příslušnosti byla v tomto řízení v minulosti řešena dokonce již dvakrát, vyhodnotil odvolací soud nynější návrh odvolatele jako obstrukci a dále k němu nepřihlížel. Odvolatel již podáním ze dne 19. 12. 2017 (č. l. 44) namítl místní nepříslušnost Okresního soudu v Bruntále - pobočka v Krnově, a tato námitka byla zamítnuta (č. l. 92, 101). Podáním ze dne 6. 6. 2018 (č. l. 103) pak odvolatel navrhoval z důvodu vhodnosti přikázání věci Obvodnímu soudu pro Prahu 10 a ani s tímto návrhem neuspěl (viz Usnesení NS č. j. 23 Nd 408/2018-157).

12. Odvolacímu soudu je navíc z jeho úřední činnosti známo, že v jiném řízení sp. zn. 71 Co 256/2021, v němž je odvolatel v procesním postavení žalobce (zastoupen rovněž Mgr. Hanou Bočkovou) nežádal o odročení jednání nařízeného na 15. 12. 2021 a k tomuto jednání se nedostavil. Bylo tedy jednáno v nepřítomnosti odvolatele.

13. Z podnětu včasného odvolání 1. žalovaného přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek včetně řízení, které předcházelo jeho vydání podle ust. § 206 odst. 1 a § 212 věty prvé o. s. ř. v celém rozsahu ve vztahu k odvolateli se závěrem, že odvolání není důvodné a jsou podmínky pro potvrzení tohoto rozhodnutí.

14. Skutková zjištění okresního soudu převzal odvolací soud i pro odvolací řízení jako věcně správná a pro posouzení věci dostačující a v podrobnostech na ně odkazuje.

15. Žalobkyně prokázala existenci vykonatelné pohledávky dle rozsudku Krajského soudu v Ostravě, č. j. 48 T 6/2011-3074, který nabyl právní moci dne 27. 4. 2017. Výše této pohledávky přesahovala ke dni podání žaloby 18 milionů Kč. K uzavření smlouvy o správě svěřenského fondu mezi jeho zakladateli 1. žalovaným a Tamarou L. (zemřelou dne 29. 9. 2017) a správci 1. žalovaným a 2. žalovaným došlo 3. 3. 2016, přičemž do tohoto svěřenského fondu byl vyčleněn nemovitý majetek 1. žalovaného v rozsahu vymezeném ve výroku rozsudku okresního soudu. Pohledávka žalobkyně nebyla uspokojena, na tuto pohledávku v původní výši 19.202.787 Kč, bylo exekučně vymoženo toliko 66.000 Kč z majetku 1. žalovaného s tím, že další majetek není evidován.

16. Skutkový stav zjištěný okresním soudem byl přiléhavě posouzen dle § 589 a násl. OZ se správným závěrem, že jsou splněny všechny zákonné podmínky proto, aby předmětné odpůrčí žalobě mohlo být vyhověno (viz bod 17. a 18. rozsudku okresního soudu).

17. Okresní soud se zcela správně vypořádal i s námitkou odvolatele, že žaloba měla směřovat také proti dalším solidárně zavázaným dlužníkům (Ladislavu D. a Martinu P.) v závěru, že žalobkyně v postavení věřitelky může dle § 1872 OZ požadovat plnění od kteréhokoliv z dlužníků, byli-li zavázáni k úhradě společně a nerozdílně.

18. Pro posouzení důvodnosti předmětné žaloby je podstatné jen to, zda měl dlužník po uzavření odporovaného právního jednání další dostatečný majetek k uspokojení žalobkyně, přičemž rozhodným okamžikem je účinnost odporovaného právního jednání. Z toho plyne, že okolnost, zda a jaký majetek měly další osoby, zavázány k plnění společně a nerozdílně s 1. žalovaným, není pro posouzení věci právně významná (srovnej usnesení NS sp. zn. 21 Cdo 1504/2012).

19. Z uvedeného důvodu neměl okresní soud, potažmo ani odvolací soud, důvod provádět dokazování ohledně majetku výše jmenovaných osob - spoludlužníků odvolatele.

20. Vzhledem k tomu, že vyčlenění nemovitého majetku do správy svěřenského fondu je bezúplatným právním jednáním, okresní soud správně uzavřel, že nebylo nutno zabývat se ani úmyslem odvolatele zkrátit žalobkyni.

21. Věřitel se neúčinnosti bezúplatného právního jednání svého dlužníka může úspěšně dovolat za podmínky, že takové právní jednání dlužníka zkracuje uspokojení jeho vykonatelné pohledávky (§ 589 OZ) a že k němu došlo v posledních 2 letech. Subjektivní stránka, tj. to, zda dlužník měl zkracující úmysl a zda byl nebo musel být takový úmysl znám druhé straně, se v takovém případě neposuzuje. Pojem bezúplatnosti je pojmem širším nežli darování. Bezúplatným je každé právní

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Lyčková, DiS.

jednání, které znamená pro dlužníka majetkovou oběť, za níž mu druhá strana neposkytne adekvátní protihodnotu (viz rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem sp. zn. 14 Co 268/2017). Nedůvodná je i námitka odvolatele zpochybňující pasivní věcnou legitimaci žalovaných. Svěřenský fond je entitou bez právní subjektivity, která se obligatorně spravuje statutem vydaným zakladatelem a umožňuje vznik odděleného a nezávislého vlastnictví majetku svěřeného k naplňování určitého účelu, ať již veřejného nebo soukromého (důvodová zpráva k NOZ a LIT Institut svěřenského fondu v NOZ - autor Mgr. Miloš Kocí - LIT 469 20 CZ).

22. Z uvedeného plyne, že majetek svěřený do svěřenského fondu není majetkem tohoto fondu a není ani majetkem toho, kdo jej do svěřenského fondu vložil. Nemá-li svěřenský fond právní subjektivitu, pak nemá postavení právnické osoby a není zde žádný statutární orgán, který by za svěřenský fond jednat navenek.

23. Žaloba tedy musí směřovat proti těm osobám, které stály u zrodu svěřenského fondu, tedy zakladatelům a osobám, které spravovaly vložený majetek v době jeho vložení do svěřenského fondu. Jediným dnes žijícím zakladatelem je 1. žalovaný a oba žalovaní byli v rozhodném okamžiku správci předmětného majetku. Případné další změny ve správcovství svěřenského fondu nemají na pasivní věcnou legitimaci v tomto typu řízení žádný vliv. Argumentace žalobkyně, že jsou pasivně legitimovány osoby, které vykonávaly funkci svěřenského správce v době, kdy bylo odporované právní jednání učiněno, je správná.

24. Ze všech těchto důvodů nevyhověl odvolací soud podanému odvolání a napadený rozsudek jako věcně správný potvrdil podle § 219 o. s. ř.

25. Nákladový výrok je odůvodněn ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. se zřetelem k tomu, že procesně úspěšná žalobkyně se práva na náhradu nákladů odvolacího řízení výslovně vzdala.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **je dovolání přípustné**, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Dovolání je možno podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, k Nejvyššímu soudu ČR v Brně.

Ostrava 9. prosince 2021

JUDr. Radmila Baďurová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Lyčková, DiS.